

Mededeling

Onderhoudsbijdragen voor kinderen – een rekenkundige benadering voor rechtspractici

Rob HOBIN

Familierechter in hoger beroep, eerste voorzitter hof van beroep Antwerpen

INHOUD

Inleiding	266
1. Voorstelling rekentool	267
2. Waarom nóg een rekentool, nu er reeds vele rekenmethodes bestaan?	267
3. Rekenkundige samenvatting van artikel 1321 Ger.W.	268
3.1. De standaard parameters	268
3.2. Formule voor het geheel der onderhoudsbijdragen	268
3.3. Formule voor de onderhoudsbijdrage per kind	268
4. Wat is de relatieve impact van elke parameter in de rekentool?	268
4.1. Algemeen	268
Voorbeelden	269
4.2. Berekening van de inkomsten van de ouders: wijziging van 50 EUR	269
4.3. Kinderkost: 50 EUR verschil	269
4.4. Kinderbijslag/groepingspakket: 50 EUR verschil	269
4.5. Verblijf in natura: 50 EUR verschil	269
4.6. Voorlopig besluit	269
5. De middelen van elke ouder: achterliggende redeneringen en standaardafspraken	269
5.1. Eerst een voorbeeld in 3 etappes waarbij de inkomstenverhouding van eenzelfde gezin wijzigt	270
5.2. De berekening van de inkomsten van elke ouder	270
5.3. De berekening van de besteedbare middelen van elke ouder	271
5.4. Wat zijn de rekenkundige effecten van welke keuze?	272
5.5. Besluiten van de werkgroep familierechters voor de berekening van de besteedbare middelen	272
6. Wat omvat de notie “kinderkost”?	272
6.1. Niet de buitengewone kosten	272
6.2. Niet de meerkosten voor het dubbele huishouden	273
6.3. Kinderkost in andere systemen	273
6.4. Kinderkost: de in de rekentool voorgestelde raming van de kinderkost	273
6.5. Quid als – voor wat betreft de middelen van een ouder – een verdienvermogen werd gehanteerd?	275
7. Verhoudingswijze bijdragen in natura in het onderhoud van de kinderen	275
8. De gezinsbijslag	276
8.1. Algemeen	276
8.2. Verhoogde gezinsbijslag	276
9. Fiscale incidenties	277
10. Algemeen besluit	278

Inleiding

Deze tekst bevat een uitleg over de rekentool voor de berekening van onderhoudsbijdragen voor kinderen, die door ondergetekende ontworpen werd in de loop van het jaar 2017, maar ondertussen werd aangepast

aan de hand van talrijke besprekingen in een *ad-hoc*-werkgroep van Nederlandstalige familierechters. Deze tekst bevat een korte uitleg omtrent de achterliggende formules en redeneringen van de berekeningstool. De tekst wordt doelbewust gepubliceerd zodat ook advocaten familierecht en de rechtzoekenden zelf kennis krijgen van deze nieuw ontworpen berekeningswijze.

De rekentool werd oorspronkelijk ontworpen, om enerzijds steeds – bij wijze van rekenproef – een rekenkundig correcte verhouding te bekomen tussen de wederzijdse verhouding in de middelen en de verhouding in de kost van de kinderen (in de lijn van het cassatiearrest van 23 juni 2017¹), en om anderzijds over een handig werkinstrument voor familierechters te beschikken om snel op rekenkundige wijze tegevoet te komen aan de combinatie van, aan de ene kant, de parameters van artikel 1321, § 1 Ger.W. en, aan de andere kant, de verplichting van paragraaf 2 van dat artikel om ook *de manier van berekenen* in de motivering weer te geven.

In de loop der tijd werd gemerkt dat als deze rekentool meer en meer verspreid geraakt, hij ook een middel zou kunnen zijn om meer uniformiteit en voorspelbaarheid in de uitspraken van familierechters te bereiken.

Gelet op de grote maatschappelijke vraag naar uniformiteit en voorspelbaarheid, werd er vervolgens voor geopteerd om zo veel mogelijk (Nederlandstalige) familierechters te betrekken bij het verfijningsproces: in de mate dat de juridische keuzes die noodzakelijkerwijze moeten gemaakt worden een groter draagvlak hebben, zal de rekentool meer algemeen gebruikt worden en een grotere voorspelbaarheid van de berekeningswijze van onderhoudsbijdragen genereren. In november 2017 gebeurde een eerste bespreking van de rekentool binnen het ressort van het hof van beroep Antwerpen, en vervolgens werd binnen het ressort een *ad-hoc*-werkgroep opgericht die meerdere keren bijeenkwam en al snel werd uitgebreid naar alle Nederlandstalige familierechtbanken.

Naast het feit dat deze rekentool een rekenkundig hulpmiddel wil zijn voor familierechters, vormt hij ook een poging tot standaardisering. Als we al een

1. Cass. 23 juni 2017, AR C.16.0478.N, gepubliceerd verder in dit nummer.

Toelichting bij de rekentool-Hobin

gestandaardiseerde methode wilden bedenken die het mogelijk moest maken om in een meerderheid van de gevallen tot een voorspelbare berekening te komen, moest er sowieso in mindere of meerdere mate gewerkt worden met bepaalde forfaitaire formules. Het achterliggende principe is hetzelfde als voor de ook door de rechtspraak gecreëerde “*indicatieve tabel*” die richtinggevend is voor schadevergoedingen die niet aan de hand van bewijsstukken kunnen worden begroot. Het was de hoop en het streven dat een methode van standaardberekening gevonden zou worden die toegepast zal worden tenzij de rechter – in elke zaak opnieuw – oordeelt dat er bijzondere redenen voorhanden zijn om deze standaardberekeningsmethode niet te gebruiken. Juist omdat het bedenken van dergelijke forfaitaire formules met valkuilen gepaard gaat, werden de Nederlandstalige familierechters via een *ad-hoc*-werkgroep bij het project betrokken, zodat de basis van de rekentool berust op een zo groot mogelijke consensus in de praktijk.

De besprekingen ter zake zijn thans in een eindstadium gekomen. De publicatie van deze tekst zal aanleiding geven tot nieuwe opmerkingen en kritiek. Wij nemen ons dan ook voor om jaarlijks een bijeenkomst van de *ad-hoc*-werkgroep familierechters te organiseren waarop de inmiddels geuite opmerkingen alsook eventuele nieuwe ontwikkelingen verwerkt zullen kunnen worden teneinde tot een steeds verfijnder instrument te komen.

Deze rekentool verbindt geen enkele rechter; hij is enkel een werkinstrument op weg naar een meer uniforme berekening van onderhoudsbijdragen.

1. Voorstelling rekentool

De rekentool zelf is op dit ogenblik niet meer dan een *Excel*-rekenblad dat aan de familierechters ter beschikking wordt gesteld, en waarin een aantal rekenformules werden opgenomen zodat op relatief snelle wijze een berekening van de onderhoudsbijdragen voor kinderen kan gebeuren.

Artikel 1321, § 2 Ger.W. bepaalt dat de familierechtbanken in hun beslissing verduidelijken *op welke manier* de parameters van de eerste paragraaf in acht genomen werden om de onderhoudsbijdragen te bepalen.

In de praktijk blijkt dat die berekeningswijze niet altijd op even duidelijke wijze wordt opgenomen in de beslissing.²

Dat de berekeningswijze van belang is, blijkt ook uit een arrest van het Hof van Cassatie van 23 juni 2017 (niet gepubliceerd). Uit dat arrest kon immers afgeleid worden dat het Hof van Cassatie zelf een rekenproef hanteert om na te gaan of een arrest betreffende de financiële regeling voor de kinderen wel naar recht verantwoord is. Indien de verhouding tussen de wederzijdse (onderhouds)bijdragen voor de kinderen niet even groot is als het door de familierechter in hoger beroep bepaalde aandeel van de ouders in de besteedbare middelen, dan staat de weg open naar verbreking door het Hof.

Het is dus van belang dat de verdeling van de wederzijdse bijdragen in het onderhoud van de kinderen evenredig is aan de verdeling van de besteedbare middelen tussen de onderhoudsplichtige en de onderhoudsgerechtigde ouder.

Wat ook de gehanteerde methode is, uiteindelijk moet het resultaat op eenvoudige wijze verifieerbaar zijn volgens de volgende controleproef:

- Hoeveel zal “ouder 1” uiteindelijk (na verrekening van de bijdrage in natura, de onderhoudsbijdragen en de kinderbijslag/het groeppakket) voor de kinderen betalen?
- Hoeveel zal “ouder 2” uiteindelijk (na verrekening van de bijdrage in natura, de onderhoudsbijdragen en de kinderbijslag/het groeppakket) voor de kinderen betalen?

Rekenkundig wordt deze controleproef als volgt geformuleerd:

“ouder 1” betaalt in totaal: (... EUR (in natura) + ... EUR (onderhoudsbijdragen)) = ... EUR;
 “ouder 2” ontvangt dan ... EUR (kinderbijslag/groeppakket) + ... EUR (onderhoudsbijdragen), en zij (of hij) draagt in natura voor ... EUR bij, wat betekent dat zij (of hij) – na verrekening – in totaal nog ... EUR zelf moet betalen.

Aldus draagt “ouder 1” voor ongeveer x % bij in het onderhoud van de kinderen (het kind), en “ouder 2” voor ongeveer x %.

De proef klopt als de aldus bekomen percentages overeenstemmen met de eerder door de rechter bepaalde percentages op het vlak van het verhoudingswijze aandeel van elk der ouders in de besteedbare middelen.

2. Waarom nóg een rekentool, nu er reeds vele rekenmethodes bestaan?

Deze rekentool is geconcipieerd met de bedoeling om louter een werkinstrument voor de rechter te zijn.

2. Zie P. SENAËVE, “De rechtspleging inzake kinderalimentatie” in P. SENAËVE (ed.), *Handboek Familieprocesrecht*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2017, 966, nrs. 1887-1888.

Mededeling

Gelet op de verplichting van artikel 1321, § 2 Ger.W. moet de familierechter in zijn beslissing immers vermelden **welke berekening** hij maakte o.b.v. de door hem vermelde parameters.

Deze motivering moet een berekening van de rechter zelf bevatten.

De rechter kan – ingevolge artikel 11 Ger.W. – zijn rechtsmacht ter zake niet delegeren. Het is dan ook onmogelijk om in een rechterlijke beslissing zomaar te verwijzen naar een extern berekeningsmechanisme (zoals de onderhoudsgeldcalculator van de Gezinsbond), zonder zelf het hele berekeningsmechanisme erachter ook in de motivering zelf mee te geven.

De hier besproken rekentool is gesteund op het geheel der parameters van artikel 1321, § 1 Ger.W., maar blijft beperkt in zijn omvang, zodat het voor de rechter mogelijk blijft – mits hij de rekentool gebruikt – de motivering van elke rechterlijke beslissing inzake onderhoudsbijdragen zo beknopt mogelijk te houden, maar toch volledig te laten zijn.

De aldus bekomen standaardisering heeft het nadeel te zijn wat het is: een standaard voor de berekening van onderhoudsbijdragen. Het nadeel hiervan is dat noodzakelijkerwijze veeleer met gemiddelden gewerkt wordt dan dat een volledig geïndividualiseerde berekening bekomen wordt. Toch werd nagestreefd om deze “gemiddelden” in de mate van het mogelijk te laten aansluiten bij de realiteit (zie ook *infra* i.v.m. de gehanteerde percentages als gemiddelde kinderkost).

3. Rekenkundige samenvatting van artikel 1321 Ger.W.

3.1. De standaard parameters

In de rekentool worden *standaardgewijs* de volgende parameters van artikel 1321 Ger.W. gebruikt:

- 1) de aard en het bedrag van de middelen van elk van de ouders en de verhouding ervan tussen beide ouders;
- 2) de gewone kosten waaruit het budget voor het kind is samengesteld;
- 3) de aard van de buitengewone kosten die in acht genomen kunnen worden;
- 4) de verblijfsregeling van het kind en de hierop gebaseerde bijdrage in natura van elk van de ouders;
- 5) het bedrag van de kinderbijslag/het groeppakket.

Deze rekentool is een rekenmethode voor standaard-situaties. De praktijk heeft uitgewezen dat de volgende parameters niet in deze rekentool moesten opgenomen worden omdat zij te weinig voorkomen – tenminste op zo'n wijze dat ze een impact hebben

op hoe rechters in de praktijk een onderhoudsbijdrage berekenen:

- 6) de inkomsten die elk van de ouders in voorkomend geval ontvangt uit het genot van de goederen van het kind;
- 8) de bijzondere omstandigheden van de zaak die in acht genomen zijn.

Indien een van deze laatste twee parameters in een welbepaalde zaak van toepassing is, zal de rechter sowieso een aparte of bijkomende berekeningswijze hanteren.

3.2. Formule voor het geheel der onderhoudsbijdragen

Indien er wordt uitgegaan van een geheel van onderhoudsbijdragen voor een geheel van kinderen worden voormelde twee paragrafen van artikel 1321 Ger.W. als volgt samengevat:

Totaalbedrag van de onderhoudsbijdragen voor alle kinderen: ((totale kinderkost in euro – totale kinderbijslag/groeppakket in euro) X aandeel onderhoudsplichtige middelen in %) – (aandeel onderhoudsplichtige in natura in % van de totale kinderkost in euro) = XXX euro – XXX euro = XXX euro per maand, hetzij afgerond: XXX euro per maand voor alle kinderen samen.

Onderhoudsbijdrage per kind = voormelde uitkomst/aantal kinderen.

3.3. Formule voor de onderhoudsbijdrage per kind

Indien een afzonderlijke onderhoudsbijdrage per kind moet worden berekend, is de berekeningswijze dezelfde, maar worden de kinderkost en de kinderbijslag/het groeppakket per kind berekend.

De berekeningswijze in overeenstemming met de wet is dan:

((Kinderkost voor 1 kind in euro – kinderbijslag/groeppakket voor 1 kind in euro) × aandeel onderhoudsplichtige middelen in %) – (aandeel onderhoudsplichtige in natura in % van de totale kinderkost voor 1 kind in euro) = XXX euro – XXX euro = XXX euro per maand, hetzij afgerond: XXX euro per maand.

4. Wat is de relatieve impact van elke parameter in de rekentool?

4.1. Algemeen

Voor een goed begrip van de rekentool is het noodzakelijk om de relatieve waarde van elke parameter in de uiteindelijke berekening te benadrukken.

Niet elke wijziging aan een der parameters heeft immers eenzelfde impact op het eindresultaat.

Een verschil van 50 EUR heeft een totaal andere impact naargelang bij welke parameter dit verschil zich voordoet.

Voorbeelden

4.2. Berekening van de inkomsten van de ouders: wijziging van 50 EUR

Voor de berekening van de respectieve bijdragen van de ouders in het onderhoud van de kinderen, zijn de inkomsten (middelen) der ouders maar relevant in de mate uiteindelijk een *verhouding* tussen de wederzijdse middelen berekend wordt.

Vervolgens zal het aandeel van elke ouder in de kinderkost berekend worden overeenkomstig (evenredig aan) deze verhouding in de middelen.

Of de ene ouder nu gemiddeld 100 EUR netto voor maaltijdcheques ontvangt of slechts 50 EUR per maand, heeft quasi geen impact op het eindresultaat.

Immers:

hypothese 1: vader heeft gemiddeld 1800 EUR per maand en 100 EUR maaltijdcheques en moeder gemiddeld 1250 EUR per maand;

hypothese 2: vader heeft gemiddeld 1800 EUR per maand en 50 EUR maaltijdcheques en moeder gemiddeld 1250 EUR per maand.

In hypothese 1 is de verhouding tussen de wederzijdse middelen 60,32 % in hoofde van vader tegenover 39,68 % in hoofde van moeder, terwijl deze verhouding in hypothese 2 de volgende is: 59,68 % tegenover 40,32 %.

Dit verschil resulteert voor een kind dat hoofdverblijf bij moeder heeft en weekendverblijf bij vader, met een kinderkost van 500 EUR per maand en een kinderbijslag/groei pakket van 92 EUR per maand, in het volgende verschil in onderhoudsbijdragen:

- hypothese 1: $((500 - 92) \times 60,32\%) - (14,69\% \times 500) = 246,11 \text{ EUR} - 73,45 \text{ EUR} = 172,65 \text{ EUR}$ onderhoudsbijdrage per maand;
- hypothese 2: $((500 - 92) \times 59,68\%) - (14,69\% \times 500) = 243,49 \text{ EUR} - 73,45 \text{ EUR} = 170,04 \text{ EUR}$ onderhoudsbijdrage per maand.

Uiteindelijk verschil in onderhoudsbijdrage: **2,62 EUR per maand.**

4.3. Kinderkost: 50 EUR verschil

Hetzelfde voorbeeld als hierboven, maar nu bedraagt de kinderkost in hypothese 1 “450 EUR” per maand en in hypothese 2 “500 EUR” per maand.

- Hypothese 1: $((450 - 92) \times 59,68\%) - (14,69\% \times 450) = 213,65 \text{ EUR} - 66,11 \text{ EUR} = 147,54 \text{ EUR}$ onderhoudsbijdrage per maand.

Toelichting bij de rekentool-Hobin

- Hypothese 2: $((500 - 92) \times 59,68\%) - (14,69\% \times 500) = 243,49 \text{ EUR} - 73,45 \text{ EUR} = 170,04 \text{ EUR}$ onderhoudsbijdrage per maand.

Uiteindelijk verschil in onderhoudsbijdrage: **22,50 EUR per maand.**

4.4. Kinderbijslag/groei pakket: 50 EUR verschil

Hetzelfde voorbeeld als hierboven, maar nu bedraagt de kinderbijslag/het groei pakket in hypothese 1 “142 EUR” per maand en in hypothese 2 “92 EUR” per maand.

- Hypothese 1: $((500 - 142) \times 59,68\%) - (14,69\% \times 500) = 213,65 \text{ EUR} - 73,45 \text{ EUR} = 140,20 \text{ EUR}$ onderhoudsbijdrage per maand.
- Hypothese 2: $((500 - 92) \times 59,68\%) - (14,69\% \times 500) = 243,49 \text{ EUR} - 73,45 \text{ EUR} = 170,04 \text{ EUR}$ onderhoudsbijdrage per maand.

Uiteindelijk verschil in onderhoudsbijdrage: **29,84 EUR per maand.**

4.5. Verblijf in natura: 50 EUR verschil

Hetzelfde voorbeeld als hierboven, maar nu bedraagt de werkelijke bijdrage in natura door vader een stuk minder. Hij draagt in “hypothese 1” 25 EUR per maand minder bij in natura dan in “hypothese 2”, en moeder draagt 25 EUR per maand meer bij in natura (verschil van 50 EUR), steeds met een kinderbijslag/groei pakket van 92 EUR per maand.

- Hypothese 1: $((500 - 92) \times 59,68\%) - (16\% \times 500) = 243,49 \text{ EUR} - 80 \text{ EUR} = 163,49 \text{ EUR}$ onderhoudsbijdrage per maand.
- Hypothese 2: $((500 - 92) \times 59,68\%) - (21\% \times 500) = 243,49 \text{ EUR} - 105 \text{ EUR} = 138,49 \text{ EUR}$ onderhoudsbijdrage per maand.

Uiteindelijk verschil in onderhoudsbijdrage: **25 EUR per maand.**

4.6. Voorlopig besluit

Vaak gaat de meeste aandacht van de partijen naar allerlei opmerkingen omtrent details betreffende de wederzijdse inkomsten, terwijl de impact op het eindresultaat van de bedragen van de kinderbijslag/het groei pakket, de kinderkost en de verhouding m.b.t. de respectieve bijdragen in natura, vaak veel groter is.

5. De middelen van elke ouder: achterliggende redeneringen en standaardafspraken

Zoals hoger vermeld, zal op het vlak van de middelen van elke ouder niet zozeer het nominale bedrag van

deze middelen een grote impact hebben, maar wél de verhouding tussen de wederzijdse middelen.

Dit wordt best geïllustreerd met het volgend rekenvoorbeeld (gezin waarbij de 2 kinderen in een 10/4 verblijfsregeling bij moeder wonen met secundair verblijf bij vader; kinderbijslag/groei pakket bedraagt 325 EUR per maand voor beide kinderen samen)

5.1. Eerst een voorbeeld in 3 etappes waarbij de inkomstenverhouding van eenzelfde gezin wijzigt

a. 400 EUR verschil: als vader 2000 EUR per maand verdient en moeder 1600 EUR per maand, kinderkost varieert niet

$((924 \text{ EUR} - 325 \text{ EUR}) \times 56 \%) - (24,76 \% \text{ van } 924 \text{ EUR}) = 335,44 \text{ EUR} - 228,78 \text{ EUR} = 106,66 \text{ EUR}$ per maand, hetzij afgerond: **53,33 EUR per maand per kind.**

In voorkomend geval betaalt vader dus in totaal: (228,78 EUR (in natura) + 106,66 EUR (onderhoudsbijdragen)) = 335,44 EUR.

Moeder ontvangt dan 325 EUR (kinderbijslag/groei-pakket) + 106,66 EUR (onderhoudsbijdragen), en zij draagt in natura voor 695,22 EUR bij, wat betekent dat zij in totaal nog 263,56 EUR zelf moet betalen.

Aldus draagt vader voor ongeveer 56 % (335,44 EUR op 599 EUR) bij in het onderhoud van de kinderen, en moeder voor ongeveer 44 % (263,56 EUR op 599 EUR).

b. 800 EUR verschil: als vader 2400 EUR per maand verdient en moeder 1600 EUR per maand, kinderkost varieert niet

$((924 \text{ EUR} - 325 \text{ EUR}) \times 60 \%) - (24,76 \% \text{ van } 924 \text{ EUR}) = 359,40 \text{ EUR} - 228,78 \text{ EUR} = 130,62 \text{ EUR}$ per maand, hetzij afgerond: **65,31 EUR per maand per kind.**

In voorkomend geval betaalt vader dus in totaal: (228,78 EUR (in natura) + 130,62 EUR (onderhoudsbijdragen)) = 359,40 EUR.

Moeder ontvangt dan 325 EUR (kinderbijslag/groei-pakket) + 130,62 EUR (onderhoudsbijdragen), en zij draagt in natura voor 695,22 EUR bij, wat betekent dat zij in totaal nog 239,60 EUR zelf moet betalen.

Aldus draagt vader voor ongeveer 60 % (359,40 EUR op 599 EUR) bij in het onderhoud van de kinderen, en moeder voor ongeveer 40 % (239,60 EUR op 599 EUR).

c. 800 EUR verschil: als vader 2400 EUR per maand verdient en moeder 1600 EUR per maand, maar de kinderkost varieert mee met het hoger algehele inkomen

$((1018 \text{ EUR} - 325 \text{ EUR}) \times 60 \%) - (24,76 \% \text{ van } 1018 \text{ EUR}) = 415,80 \text{ EUR} - 252,06 \text{ EUR} = 163,74 \text{ EUR}$

per maand, hetzij afgerond: **81,87 EUR per maand per kind.**

In voorkomend geval betaalt vader dus in totaal: (252,06 EUR (in natura) + 163,74 EUR (onderhoudsbijdragen)) = 415,80 EUR.

Moeder ontvangt dan 325 EUR (kinderbijslag/groei-pakket) + 163,74 EUR (onderhoudsbijdragen), en zij draagt in natura voor 765,94 EUR bij, wat betekent dat zij in totaal nog 277,20 EUR zelf moet betalen.

Aldus draagt vader voor ongeveer 60 % (415,80 EUR op 693 EUR) bij in het onderhoud van de kinderen, en moeder voor ongeveer 40 % (277,20 EUR op 693 EUR).

d. Aandachtspunt

Hoewel het verschil tussen de inkomsten van elk van beide ouders verdubbelt (van 400 EUR naar 800 EUR per maand), verdubbelt de onderhoudsbijdrage niet in dezelfde mate.

Het veel grotere inkomstenverschil heeft een relatief lagere impact op de uiteindelijke uitkomst omdat ook alle andere parameters meespelen, en enkele van die andere parameters hebben een grotere impact dan enkel de inkomsten, zoals het bedrag van de kinderkost en het bedrag van de kinderbijslag/het groeipakket. Bij een kinderkost die mee varieert met het inkomen heeft de stijging van het inkomen meer impact op het bedrag van de onderhoudsbijdrage.

Deze opmerking is vooral relevant voor de berekening van de fiscale impact op de te betalen onderhoudsbijdrage (zie *infra* punt 9).

5.2. De berekening van de inkomsten van elke ouder

Voor de rekentool is het noodzakelijk om uiteindelijk tot één gemiddeld maandbedrag per ouder te komen, welk bedrag overeenstemt met het maandelijks gemiddelde m.b.t. het geheel van de netto-inkomsten van deze ouder (alle inkomsten inbegrepen: zowel uit arbeid als sociale uitkeringen, en roerende en onroerende inkomsten).

De werkgroep familierechters vond het nuttig de volgende richtlijnen te hanteren voor vaak voorkomende voordelen in natura (het werkelijke voordeel wordt geraamd en niet het fiscaal aangegeven voordeel).

Er werd een consensus bereikt over volgende bedragen:

- Nettovoordeel bedrijfswagen (zonder tankkaart): **350 EUR/maand**;
- Nettovoordeel tankkaart: **100 EUR/maand**;
- Nettovoordeel maaltijdcheques: **netto bedrag X gemiddeld aantal gewerkte dagen/maand (d.w.z. onder aftrek van de vakantie- en feestdagen)**. Bij gebrek aan gegevens wordt een forfait

Toelichting bij de rekentool-Hobin

van **100 EUR**/maand als nettovoordeel voorgesteld bij een voltijdse tewerkstelling.

De voordelen in natura voor de terbeschikkingstelling van een gsm, laptop, de voordelen met betrekking tot de verzekeringen die betaald worden door de werkgever (bv. groepsverzekering, hospitalisatieverzekering, ziektekostenverzekering, ...) worden buiten beschouwing gelaten. Deze voordelen zijn enerzijds moeilijk te ramen en zullen anderzijds in de meeste gevallen slechts een uiterst beperkte invloed hebben op de berekening. Bovendien komen sommige van deze voordelen ook de kinderen ten goede (zoals hospitalisatieverzekering). In bijzondere situaties zal hier afzonderlijk rekening mee gehouden moeten worden.

5.3. De berekening van de besteedbare middelen van elke ouder

Om tot een correcte verhouding in de respectieve draagkracht van elke ouder te komen, wordt gebruikelijk rekening gehouden met een aantal bewezen kosten (zoals: huurkost, kost hypothecaire lening, kost autolening, ...), terwijl anderzijds ook vaak rekening gehouden wordt met het feit dat die kosten niet voor elke ouder even zwaar doorwegen omdat slechts een van beide ouders kostendelend samenwoont.

Om tot de notie "besteedbare middelen" te komen, en vervolgens hiertussen de verhouding te berekenen, zijn er twee denkpistes mogelijk:

- op basis van reële stukken;
- op forfaitaire basis.

De werkgroep opteert standaard voor een forfaitaire aftrek van een minimale basiskost om tot de berekening van de "besteedbare middelen" te komen: nl. door de aftrek van het leefloon voor alleenstaanden (op 1 juli 2019 was dit 928,73 EUR/maand).

Niet alleen gebeurt het in de praktijk zeer zelden dat elke ouder een volledige stukkenbundel neerlegt waaruit de beweerde kosten ook duidelijk blijken; bovendien bestaan de volgende bezwaren tegen een reële aftrek van de bewezen kosten:

- Tal van zgn. reële uitgaven zijn variabel en afhankelijk van de keuze van de betrokkene: de ene wil bv. juist geld uitgeven aan een goed appartement, de andere houdt het appartement bescheiden maar wil wel goed op vakantie met de kinderen. Meestal wordt door de rechter enkel de woonkost in rekening gebracht, wat als onrechtvaardig kan worden aangevoeld.
- Kosten voor afbetaling van een hypothecaire lening zijn sowieso moeilijk in rekening te brengen omdat het enerzijds wel om een extra woonuitgave gaat (de intresten), maar anderzijds ook een vorm van sparen uitmaakt (het kapitaal). Wanneer uiteindelijk een relatief lage onderhoudsbijdrage berekend wordt omdat de onderhoudsplichtige

een hoge hypotheeklast aftrok van zijn inkomsten, blijkt dat die onderhoudsplichtige op het einde van de rit (nadat zijn/haar kinderen afgestudeerd zijn) een woning heeft overgehouden, terwijl de onderhoudsgerechtigde ondertussen een lagere huur in rekening bracht, en op het einde van de rit niets overhoudt. Het verschil tussen hypothecaire leninglast en huurkost valt moeilijk in rekening te brengen. Hoe valt overigens het terugbetalen van steeds variabele kapitalen buiten de verrekening te houden?

- De ene kiest ervoor om buiten de stad te wonen en heeft dus een auto nodig, terwijl de andere oordeelt dat hij/zij zich geen auto meer kan veroorloven en dus in de stad komt wonen om gebruik te kunnen maken van fiets en openbaar vervoer. Ook dergelijke keuzes zijn vrij, en het komt onrechtvaardig over om wél die autolening in rekening te brengen bij de ene terwijl de andere deze kost vermeden heeft.
- Ten slotte is de herleiding van de notie "inkomsten" naar de notie "besteedbare middelen" rekenkundig uiteindelijk louter een kwestie van het creëren van andere **verhoudingen**. Dit wordt het best geïllustreerd aan de hand van het volgende voorbeeld: indien vader 3000 EUR per maand verdient en moeder 2000 EUR per maand, zou een vergelijking tussen de inkomsten aangeven dat vader 60 % van de gezamenlijke inkomsten verdient en moeder 40 % (de ene 50 % meer dan de andere), terwijl indien er rekening gehouden wordt met de gebruikelijke vaste kost die een ouder minimaal heeft om zelf te overleven (het leefloon) – los van de eigen keuzes van die ouder – de verhouding tussen de beschikbare middelen veeleer zal zijn: vader houdt nog ongeveer 2000 EUR over (66 %) en moeder nog ongeveer 1000 EUR (33 %), d.w.z. de ene dubbel zoveel als de andere.

Indien voor de forfaitaire aftrek geopteerd wordt, wordt het bedrag van het leefloon voor een alleenstaande genomen omdat dit een objectief bedrag is en de gehele rekenkundige aftrek toch maar één doel heeft: de verhouding van de besteedbare middelen tot reële proporties herleiden.

Tegen de keuze voor een forfaitaire aftrek bestaan o.a. de volgende argumenten:

- Een van beide ouders heeft in werkelijkheid geen of extreem lage woonkosten (huis afbetaald, woont bij ouders, of huurt sociale woning), terwijl de andere wel (een grote) woonkost heeft.
- Een ouder woont samen met een heel rijke partner (en heeft dus geen enkele kost te dragen), terwijl de andere alleen woont of een partner heeft die veeleer ten laste is dan dat die iets bijbrengt en zeer veel kosten heeft (uiterlijke tekenen van rijkdom verschillen ten zeerste).

De forfaitaire aftrek is m.a.w. niet rechtvaardig in deze specifieke situatie, zodat de rechter met de reële bezwen kosten rekening zal houden.

5.4. Wat zijn de rekenkundige effecten van welke keuze?

Eerste rekenvoorbeeld:

- vader is verkoper (5000 EUR netto per maand);
- moeder was huisvrouw en poetst nu (1600 EUR netto per maand);
- 2 kinderen in weekend-(+ woensdag)regeling (vrouw 82 % bijdrage in natura – man 18 % bijdrage in natura);
- moeder ontvangt kinderbijslag/groepakket van 325 EUR per maand;
- als totale kinderkost wordt genomen: 1630 EUR per maand;
- reële woonkost voor vader is gelijk aan een hypothecaire leninglast van 1750 EUR per maand;
- reële woonkost voor moeder is 350 EUR huur per maand (in een sociale woning).

Naargelang de aftrek van kosten varieert de onderhoudsbijdrage op basis van de rekentool als volgt:

- geen aftrek van kosten (enkel inkomsten tellen): **vader betaalt 348 EUR/maand/kind;**
- aftrek van reële kosten (1750 EUR en 350 EUR/maand): **vader betaalt slechts 325 EUR/maand/kind;**
- aftrek forfait leefloon (928,72 EUR/maand): **vader betaalt 413 EUR/maand/kind.**

Besluit: de wijze van aftrek van kosten kan in dit voorbeeld een verschil in onderhoudsbijdrage betekenen van bijna 27 %, gaande van 325 EUR per kind per maand tot 413 EUR per kind per maand.

Tweede rekenvoorbeeld:

- vader is chauffeur (2000 EUR netto per maand);
- moeder is chauffeur (2000 EUR netto per maand);
- 2 kinderen in weekend-(+ woensdag)regeling (vrouw 82 % bijdrage in natura – man 18 % bijdrage in natura);
- moeder ontvangt kinderbijslag/groepakket van 325 EUR per maand;
- als totale kinderkost wordt genomen: 1018 EUR per maand;
- reële woonkost voor vader is 0 EUR per maand; hij woont in het van zijn ouders geërfd huis;
- reële woonkost voor moeder is 750 EUR huur per maand.

Naargelang de aftrek van kosten varieert de onderhoudsbijdrage o.b.v. de rekentool als volgt:

- geen aftrek van kosten (enkel inkomsten tellen): **vader betaalt 82 EUR/maand/kind;**
- aftrek van reële kosten (0 EUR en 750 EUR/maand): **vader betaalt 122 EUR/maand/kind;**

- aftrek forfait leefloon (928,72 EUR/maand): **vader betaalt 82 EUR/maand/kind.**

Besluit: de wijze van aftrek van kosten kan in dit voorbeeld een verschil in onderhoudsbijdrage betekenen van +/- 49 %, gaande van 82 EUR per kind per maand tot 122 EUR per kind per maand.

5.5. Besluiten van de werkgroep familierechters voor de berekening van de besteedbare middelen

Na een uitgebreide bespreking van de voor- en nadelen van de hantering van een forfaitaire aftrek voor de vaste kosten is de werkgroep het eens geworden om in standaardzaken met het forfait te werken **tenzij** er indicaties zijn dat het resultaat van de berekening onrechtvaardig overkomt.

Het gebruik van dit forfait zou als volgt gemotiveerd kunnen worden: *“Rekening houdende met enerzijds de minimale leef- en woonkosten die veroorzaakt worden door de organisatie van twee huishoudens in plaats van één, maar anderzijds abstractie makend van de hogere uitgaven van elk der partijen die gemaakt worden op basis van eigen keuzes van elk der partijen, hanteert de rechter een gemiddeld aandeel in de gezamenlijke besteedbare middelen in hoofde van ‘ouder 1’ ten bedrage van ongeveer XX% en in hoofde van ‘ouder 2’ ten bedrage van ongeveer XX%.”*

O.m. in de volgende gevallen kan het aangewezen zijn om niet met de forfaitaire aftrek te werken:

- in situaties waarbij een van de ouders een sociale woning heeft toegewezen gekregen;
- in situaties waarbij beide ouders een zeer laag inkomen hebben (leefloon, werkloosheidsuitkering, ziekte-uitkering);
- in situaties waarbij slechts een van de ouders daadwerkelijk een woonkost heeft.

In geval van kostendelend samenwonen kan ook gewerkt worden met de forfaitaire aftrek, maar deze is dan te delen door 2.

6. Wat omvat de notie “kinderkost”?

6.1. Niet de buitengewone kosten

Ingeval de notie “kinderkost” gehanteerd wordt, is het belangrijk te weten waarvoor deze notie rekenkundig gebruikt wordt.

Indien de notie gebruikt wordt in een berekening van onderhoudsbijdragen, moet er ook rekening gehouden worden met het feit dat voor alle “buitengewone” of “bijzondere” kosten nog een afzonderlijke bijdrage van de onderhoudsplichtige gevorderd wordt (bij helften of overeenkomstig de verhouding der middelen).

Toelichting bij de rekentool-Hobin

Tenzij een “*all-in*”-onderhoudsbijdrage bepaald wordt, is de notie “kinderkost” die verder in de tekst gebruikt wordt dan ook niet de werkelijke kost van een kind op jaarbasis, maar die werkelijke kost onder aftrek van de buitengewone of bijzondere kosten.

Deze buitengewone kosten bedragen – op basis van proefondervindelijke vaststellingen n.a.v. uitvoeringsgeschillen – gemiddeld genomen, naargelang de leeftijd en noden van het kind en naargelang de welstand van het gezin tussen de 30 EUR en 100 EUR per maand per kind.

Indien vergeleken wordt met theoretische studies omtrent wat een kind in werkelijkheid gemiddeld op jaarbasis kost, dient deze kost dan ook in mindering gebracht te worden voor de berekening van de onderhoudsbijdragen.

6.2. Niet de meerkosten voor het dubbele huishouden

Meestal wordt betreffende het wonen en de bijhorende kosten rekening gehouden met het feit dat het huisvesten van kinderen de volgende meerkost meebrengt:

- duurdere huurkost/hypotheekkost (meer slaapkamers nodig en eventueel tuin- of buitenspeelruimte);
- duurdere aanverwante kosten (nutsvoorzieningen).

Voor de berekening van onderhoudsbijdragen in gezinnen waar beide ouders de kinderen onderdak willen verlenen (gaande van een 7/7-regeling tot een klassieke weekendregeling), wordt uitgegaan van de premisse dat elk van beide ouders deze meerkost in even grote mate heeft of kan/moet hebben.

Hoe vaak wordt overigens het overnachten van de kinderen bij één ouder niet beperkt omdat die ouder (al dan niet voorlopig) geen slaapkamers voor de kinderen heeft?

Indien vergeleken wordt met theoretische studies omtrent wat een kind in werkelijkheid gemiddeld op jaarbasis kost, dient deze meerkost dan ook in mindering gebracht te worden. Dus: in standaard situaties, wanneer elk van beide ouders deze meerkost moet dragen (en soms doet de “weekendouder” hiervoor nog grotere financiële inspanningen dan de “verblijfsouder”), wordt ook deze meerkost gelicht uit de notie “kinderkost” zoals die verder in de tekst gehanteerd wordt.

Deze kost toch meerekenen in de kinderkost en mee verdelen volgens draagkracht is rekenkundig moeilijker, omdat het enerzijds enkel over de meerkost gaat (en niet de echte woonkost), en omdat anderzijds ook een geheel van woonkosten reeds in rekening gebracht wordt om tot de wederzijdse “beschikbare middelen” te komen.

Het is noodzakelijk om het volgende voor ogen te houden: een onderhoudsbijdrage die berekend wordt ten laste van een ouder die niet meer omkijkt naar de kinderen moet in principe wél rekening houden met voornoemde hogere meerkost in hoofde van de “verblijfsouder”, zodat de hieronder vermelde uitkomsten op het vlak van de procentuele kinderkost in voorkomend geval naar boven aangepast moeten worden (het gaat dan niet om een standaardberekening).

6.3. Kinderkost in andere systemen

In de werkgroep familierechters werd overeenstemming bereikt over het feit dat de kinderkost best berekend wordt in een percentage op het geheel der samengevoegde middelen, kinderbijslag/groei pakket inbegrepen.

Het is immers een vaststaand gegeven dat een kind meer of minder kost naargelang enerzijds de welstand in het gezin en anderzijds het aantal kinderen in het gezin. Een forfaitair bedrag nemen als kinderkost wordt dan ook ten zeerste afgeraden.

Ter voorbereiding van de keuze van het percentage dat gehanteerd wordt om de kinderkost in een welbepaald gezin te berekenen, werden o.a. de volgende systemen van kinderkostberekening nagekeken:

- Gezinsbond;
- alimentatienormen Nederland;
- *Düsseldorfer Tabelle* (Duitsland).

Deze systemen werden geanalyseerd en deels ook als basis gebruikt voor de keuze van de werkgroep familierechters, maar om deze tekst leesbaar te houden, wordt de analyse van deze systemen hier niet weergegeven.

De volgende bedenkingen n.a.v. de analyses zijn wel essentieel:

- 1) Het is niet uitgesloten dat sommige berekeningswijzen veeleer met een behoefte rekening houden dan met de reële kost in dat gezin.
- 2) Het eigen aandeel van de ouders in de kosten van kinderen per kind wordt lager naarmate er meer kinderen zijn.
- 3) De vaste kosten (woonkost en aanverwante) bij lagere inkomens maken over het algemeen juist een groter vast aandeel uit in het bestedingspatroon van het gezin dan bij hogere inkomens, zodat een lineaire verhoging van de kinderkost naargelang de hoogte van het inkomen niet met de werkelijkheid overeenstemt.

6.4. Kinderkost: de in de rekentool voorgestelde raming van de kinderkost

Een tabel werd opgesteld waarin het inkomensgerelateerde aandeel in de kinderkost (een percentage) berekend wordt.

Mededeling

Uitgegaan werd van het Nederlandse onderzoek waarbij bleek dat voor 1, 2, 3 en 4 kinderen de percentages van de kinderkost respectievelijk 17, 26, 33 en 40 % van het gezinsinkomen inclusief kinderbijslag bedragen. Tegelijkertijd werd er rekening mee gehouden dat deze kost ook de buitengewone/bijzondere kosten bevat, terwijl die in ons systeem extra bepaald worden. Van voormelde percentages werd dan ook telkens 10 % in mindering gebracht. De uitkomst werd verfijnd aan de hand van de bevindingen van

de Vlaamse Gezinsbond in die zin dat ook met de verschillende kost per leeftijd wordt rekening gehouden, maar niet voor de jongste kinderen (juist omdat die normalerwijze duurder zijn dan jonge schoolgaande kinderen, maar het psychologisch onaanvaardbaar is om na een leeftijd van 3 jaar weer naar een lagere kost te gaan).

Dit resulteert in de volgende IGAK-tabel (inkomensgerelateerd aandeel per kind):

Gemiddeld aandeel van 1 kind in het gezinsbudget	Netto gezinsinkomen (kinderbijslag / groepipakket inbegrepen)			
	≤ 2000 euro / maand	2001 tot 4500 euro / maand	4501 tot 6000 euro/ maand	> 6000 euro / maand
1 kind in het gezin	15,00 %	15,20 %	15,40 %	15,60 %
2 kinderen in het gezin	11,85 %	12,05 %	12,25 %	12,45 %
3 kinderen in het gezin	9,60 %	9,80 %	10,00 %	10,20 %
4 of meer kinderen in het gezin	8,70 %	8,90 %	9,10 %	9,30 %

Leeftijdscorrectie:

	Aandeel is gemid.: 15,60 %	Aandeel is gemid.: 15,40 %	Aandeel is gemid.: 15,20 %	Aandeel is gemid.: 15,00 %	Aandeel is gemid.: 12,45 %	Aandeel is gemid.: 12,25 %	Aandeel is gemid.: 12,05 %	Aandeel is gemid.: 11,85 %	Aandeel is gemid.: 10,20 %	Aandeel is gemid.: 10,00 %	Aandeel is gemid.: 9,80 %	Aandeel is gemid.: 9,60 %	Aandeel is gemid.: 9,30 %	Aandeel is gemid.: 9,10 %	Aandeel is gemid.: 8,90 %	Aandeel is gemid.: 8,70 %
0 jaar	13,78 %	13,61 %	13,43 %	13,25 %	11,00 %	10,82 %	10,65 %	10,47 %	9,01 %	8,83 %	8,66 %	8,48 %	8,22 %	8,04 %	7,86 %	7,69 %
1 jaar	13,78 %	13,61 %	13,43 %	13,25 %	11,00 %	10,82 %	10,65 %	10,47 %	9,01 %	8,83 %	8,66 %	8,48 %	8,22 %	8,04 %	7,86 %	7,69 %
2 jaar	13,78 %	13,61 %	13,43 %	13,25 %	11,00 %	10,82 %	10,65 %	10,47 %	9,01 %	8,83 %	8,66 %	8,48 %	8,22 %	8,04 %	7,86 %	7,69 %
3 jaar	13,78 %	13,61 %	13,43 %	13,25 %	11,00 %	10,82 %	10,65 %	10,47 %	9,01 %	8,83 %	8,66 %	8,48 %	8,22 %	8,04 %	7,86 %	7,69 %
4 jaar	13,78 %	13,61 %	13,43 %	13,25 %	11,00 %	10,82 %	10,65 %	10,47 %	9,01 %	8,83 %	8,66 %	8,48 %	8,22 %	8,04 %	7,86 %	7,69 %
5 jaar	13,78 %	13,61 %	13,43 %	13,25 %	11,00 %	10,82 %	10,65 %	10,47 %	9,01 %	8,83 %	8,66 %	8,48 %	8,22 %	8,04 %	7,86 %	7,69 %
6 jaar	14,04 %	13,86 %	13,68 %	13,50 %	11,21 %	11,03 %	10,85 %	10,67 %	9,18 %	9,00 %	8,82 %	8,64 %	8,37 %	8,19 %	8,01 %	7,83 %
7 jaar	14,30 %	14,12 %	13,93 %	13,75 %	11,41 %	11,23 %	11,05 %	10,86 %	9,35 %	9,17 %	8,98 %	8,80 %	8,52 %	8,34 %	8,16 %	7,97 %
8 jaar	14,56 %	14,37 %	14,19 %	14,00 %	11,62 %	11,43 %	11,25 %	11,06 %	9,52 %	9,33 %	9,15 %	8,96 %	8,68 %	8,49 %	8,31 %	8,12 %
9 jaar	14,82 %	14,63 %	14,44 %	14,25 %	11,83 %	11,64 %	11,45 %	11,26 %	9,69 %	9,50 %	9,31 %	9,12 %	8,84 %	8,65 %	8,46 %	8,27 %
10 jaar	15,08 %	14,89 %	14,69 %	14,50 %	12,03 %	11,84 %	11,65 %	11,45 %	9,86 %	9,67 %	9,47 %	9,28 %	8,99 %	8,80 %	8,60 %	8,41 %
11 jaar	15,34 %	15,14 %	14,95 %	14,75 %	12,24 %	12,05 %	11,85 %	11,65 %	10,03 %	9,83 %	9,64 %	9,44 %	9,15 %	8,95 %	8,75 %	8,56 %
12 jaar	15,60 %	15,40 %	15,20 %	15,00 %	12,45 %	12,25 %	12,05 %	11,85 %	10,20 %	10,00 %	9,80 %	9,60 %	9,30 %	9,10 %	8,90 %	8,70 %
13 jaar	15,86 %	15,66 %	15,45 %	15,25 %	12,66 %	12,45 %	12,25 %	12,05 %	10,37 %	10,17 %	9,96 %	9,76 %	9,45 %	9,25 %	9,05 %	8,84 %
14 jaar	16,12 %	15,91 %	15,71 %	15,50 %	12,87 %	12,66 %	12,45 %	12,25 %	10,54 %	10,33 %	10,13 %	9,92 %	9,61 %	9,40 %	9,20 %	8,99 %
15 jaar	16,38 %	16,17 %	15,96 %	15,75 %	13,07 %	12,86 %	12,65 %	12,44 %	10,71 %	10,50 %	10,29 %	10,08 %	9,76 %	9,55 %	9,34 %	9,13 %
16 jaar	16,64 %	16,43 %	16,22 %	16,00 %	13,28 %	13,07 %	12,85 %	12,64 %	10,88 %	10,67 %	10,45 %	10,24 %	9,92 %	9,71 %	9,49 %	9,28 %
17 jaar	16,90 %	16,68 %	16,47 %	16,25 %	13,49 %	13,27 %	13,05 %	12,84 %	11,05 %	10,83 %	10,62 %	10,40 %	10,08 %	9,86 %	9,64 %	9,43 %
18 jaar	17,16 %	16,94 %	16,72 %	16,50 %	13,69 %	13,47 %	13,25 %	13,03 %	11,22 %	11,00 %	10,78 %	10,56 %	10,23 %	10,01 %	9,79 %	9,57 %
19 jaar	17,42 %	17,20 %	16,97 %	16,75 %	13,90 %	13,68 %	13,46 %	13,23 %	11,39 %	11,17 %	10,94 %	10,72 %	10,39 %	10,16 %	9,94 %	9,72 %
20 jaar	17,68 %	17,45 %	17,23 %	17,00 %	14,11 %	13,88 %	13,66 %	13,43 %	11,56 %	11,33 %	11,11 %	10,88 %	10,54 %	10,31 %	10,09 %	9,86 %
21 jaar	17,94 %	17,71 %	17,48 %	17,25 %	14,32 %	14,09 %	13,86 %	13,63 %	11,73 %	11,50 %	11,27 %	11,04 %	10,69 %	10,46 %	10,23 %	10,00 %
22 jaar	18,20 %	17,97 %	17,73 %	17,50 %	14,53 %	14,29 %	14,06 %	13,83 %	11,90 %	11,67 %	11,43 %	11,20 %	10,85 %	10,62 %	10,38 %	10,15 %
23 jaar	18,46 %	18,22 %	17,99 %	17,75 %	14,73 %	14,50 %	14,26 %	14,02 %	12,07 %	11,83 %	11,60 %	11,36 %	11,00 %	10,77 %	10,53 %	10,29 %
24 of meer	18,72 %	18,48 %	18,24 %	18,00 %	14,94 %	14,70 %	14,46 %	14,22 %	12,24 %	12,00 %	11,76 %	11,52 %	11,16 %	10,92 %	10,68 %	10,44 %

De tabel moet als volgt gebruikt worden:

Eerst wordt het totale inkomen van het voormalige gezin berekend: netto 1 + netto 2 + kinderbijslag/groepipakket (in de rekentool gebeurt dit automatisch). Dit totale inkomen wordt vervolgens opgezocht in de IGAK-tabel, en in de kolom van die inkomensschijf gaat men na wat de gemiddelde kost is van een kind (in procent) naargelang van het aantal kinderen in het gezin. Vervolgens past men op dat gevonden percentage de leeftijdscorrectie toe.

Voorbeeld

- vader is chauffeur (2000 EUR netto per maand);
- moeder is chauffeur (2000 EUR netto per maand);
- kinderbijslag/groepipakket: 325 EUR per maand;
- 2 kinderen (6 jaar en 9 jaar) in weekend-(+ woensdag)-regeling (vrouw 82 % bijdrage in natura – man 18 % bijdrage in natura);

- kinderkost: het gezin bevindt zich in de schijf 2001 tot 4500 EUR per maand en heeft 2 kinderen: de kolom 12,05 % moet gebruikt worden:
kind van 9 jaar in deze kolom: 11,45 % kinderkost;
kind van 6 jaar in deze kolom: 10,85 % kinderkost;
Totale kinderkost: 22,30 % van 4325 EUR = 964,47 EUR.

De werkgroep familierechters acht het ook aangewezen om in een minimale kinderkost te voorzien:

- in geval van 1 kind: 300 EUR per maand;
- in geval van meerdere kinderen: minimaal het bedrag van het totaal van de kinderbijslag/het groepipakket, verhoogd met een (geval per geval te bepalen) bedrag.

Toelichting bij de rekentool-Hobin

6.5. Quid als – voor wat betreft de middelen van een ouder – een verdienvermogen werd gehanteerd?

Er moet beslist worden hoe een inkomensgerelateerde kinderkost berekend wordt indien de rechter voor de ouders een verdienvermogen bepaalt in plaats van hun werkelijke inkomsten.

Voorbeeld

Moeder verdient 1800 EUR per maand en vader ontvangt een leefloon (928,72 EUR).

De rechter beslist dat vader een verdienvermogen heeft van minstens 1500 EUR per maand. Dit verandert de verhoudingen op het vlak van de bijdrageplicht, maar zou ook repercussies kunnen hebben op de kinderkost.

Wordt de kinderkost berekend op de werkelijke inkomsten (2710 EUR + kinderbijslag/groepakket) of op de ideale inkomsten (3300 EUR + kinderbijslag/groepakket)?

Voor één kind van 14 jaar, dat enkel bij moeder verblijft, betekent de verschillende berekeningswijze het volgende verschil qua kinderkost:

- o.b.v. werkelijke inkomsten: 15,71 % van (2710 EUR + 94 EUR kinderbijslag/groepakket) = 441 EUR;
- o.b.v. ideale inkomsten: 15,71 % van (3300 EUR + 94 EUR kinderbijslag/groepakket) = 533 EUR.

In het eerste geval (kinderkost o.b.v. de werkelijke inkomsten) – wanneer op het vlak van de verhouding der middelen in hoofdte van vader steeds gerekend wordt met een verdienvermogen van 1500 EUR per maand – bedraagt de onderhoudsbijdrage 158 EUR per maand, en in het tweede geval (kinderkost o.b.v. de ideale inkomsten) bedraagt de onderhoudsbijdrage 200 EUR per maand, wat dus een groot verschil geeft.

De werkgroep familierechters besloot dat er twee verschillende noties “verdienvermogen” gehanteerd kunnen worden door de rechter:

- De notie “*verdienvermogen*” kan gehanteerd worden zonder dat de rechter van oordeel is dat de bewuste ouder dit bedrag werkelijk verdient. Het gaat er dan meestal om dat “*luie*” ouders niet beloond worden voor hun weigering om zich een inkomen te verschaffen.
- De notie “*verdienvermogen*” kan echter ook gehanteerd worden ingeval de rechter wel degelijk van oordeel is dat de bewuste ouder dit bedrag ook werkelijk kan verdienen. Het gaat dan meestal om ouders die hun inkomen zelf bepalen, bv. via hun eigen vennootschap, in welke vennootschap ze tal van opbrengsten behouden die ze zich dus bewust niet uitkeren.

De werkgroep besloot om de kinderkost te berekenen op basis van het werkelijke inkomen tenzij het verdienvermogen het werkelijke inkomen is (met name in het geval van vastgesteld verdienvermogen uit bv. een eigen vennootschap). In die tweede hypothese wordt het verdienvermogen gehanteerd om de kinderkost te berekenen.

7. Verhoudingsgewijze bijdragen in natura in het onderhoud van de kinderen

In eerste instantie wordt gerekend met een verhouding op basis van het werkelijk verblijf.

Voorbeeld

Als een kind de helft van de vakanties bij vader verblijft en een weekend om de 14 dagen, dan betekent dit dat dit kind 84,5 dagen bij vader verblijft. Wordt dat weekendverblijf uitgebreid tot een 10/4-regeling, dan gaat het om 123,5 dagen per jaar, en wordt dat weekendverblijf uitgebreid tot een 9/5-regeling dan gaat het om 143 dagen per jaar. In een gelijk verdeeld verblijf verblijven de kinderen bij elke ouder ongeveer 182,5 dagen per jaar.

In principe wordt voor de verhouding in de bijdragen in natura in het onderhoud van de kinderen uitgegaan van deze verblijfsregeling, maar dit lijkt niet geheel correct te zijn indien de kinderen tijdens het schooljaar niet regelmatig bij de ene ouder verblijven. In voorkomend geval zal de ouder bij wie de kinderen het meest verblijven immers tal van kleinere verblijfs overstijgende kosten exclusief voor zijn/haar rekening nemen, zoals aankoop kleren en schoenen, herstellingen van bv. fietsen, vervanging van verloren of gestolen spullen, gsm-abonnement, kapper, allerlei kosten voor akkefietjes tussendoor, ...

Om de verhouding enigszins te laten overeenstemmen met de werkelijkheid, is de rekenmodule aangepast in die zin dat in de rekentool een voorstel wordt gedaan om de bijdrage in natura voor 50 % te baseren op het werkelijke verblijf (aantal nachten) en voor 50 % op de normaal te verwachten bijdrage in de gewone verblijfs overstijgende kosten.

Dit resulteert in de volgende tabel, waarover de werkgroep familierechters overeenstemming bereikte:

	<i>elke post even duur - los van buitengewone kosten</i>			
	<i>verblijfsgebonden</i>		<i>verblijfs overstijgend</i>	
	<i>OP</i>	<i>OG</i>	<i>OP</i>	<i>OG</i>
<i>week / week =</i>	50 %	50,00 %	id	id
<i>08/06 + helft vakanties =</i>	44,65 %	55,35 %		
<i>09/05 + helft vakanties =</i>	39,58 %	60,42 %	15 %	85 %
<i>10/04 + helft vakanties =</i>	34,52 %	65,48 %		
<i>11/03 + helft vakanties =</i>	29,45 %	70,55 %		
<i>weekend + helft vakanties =</i>	24,38 %	75,62 %	5 %	95 %

Mededeling

Voor kinderen die in een werkelijk gelijk verdeeld verblijf of in een 8/6-verblijfsregeling verblijven, wordt het aandeel in de verblijfsgebonden kosten en de gewone verblijfsverstijgende kosten als gelijk beschouwd:

- week/week-regeling: elke ouder 50 % aandeel in verblijfsgebonden kosten en 50 % aandeel in gewone verblijfsverstijgende kosten;
- 8/6-regeling: de onderhoudsplichtige ouder (OP) wordt standaard verondersteld om 44,65 % aandeel te dragen in de verblijfsgebonden kosten en 44,65 % aandeel in de gewone verblijfsverstijgende kosten.

Voor de 9/5-, de 10/4-, de 11/3- en de weekendverblijfsregeling wordt het aandeel in de verblijfsgebonden kosten en de gewone verblijfsverstijgende kosten als ongelijk beschouwd:

- 9/5-regeling: de onderhoudsplichtige ouder (OP) wordt standaard verondersteld om 39,58 % aandeel te dragen in de verblijfsgebonden kosten, maar slechts 15 % aandeel in de gewone verblijfsverstijgende kosten, terwijl dit laatste aandeel in hoofde van de onderhoudsgerechtigde ouder (OG) 85 % bedraagt.
- 10/4-regeling: de onderhoudsplichtige ouder (OP) wordt standaard verondersteld om 34,52 % aandeel te dragen in de verblijfsgebonden kosten, maar slechts 15 % aandeel in de gewone verblijfsverstijgende kosten, terwijl dit laatste aandeel in hoofde van de onderhoudsgerechtigde ouder (OG) 85 % bedraagt.
- 11/3-regeling: de onderhoudsplichtige ouder (OP) wordt standaard verondersteld om 29,45 % aandeel te dragen in de verblijfsgebonden kosten, maar slechts 5 % aandeel in de gewone verblijfsverstijgende kosten, terwijl dit laatste aandeel in hoofde van de onderhoudsgerechtigde ouder (OG) 95 % bedraagt.
- Weekend-regeling: de onderhoudsplichtige ouder (OP) wordt standaard verondersteld om 24,38 % aandeel te dragen in de verblijfsgebonden kosten, maar slechts 5 % aandeel in de gewone verblijfsverstijgende kosten, terwijl dit laatste aandeel in hoofde van de onderhoudsgerechtigde ouder (OG) 95 % bedraagt.

Van voormeld voorstel kan worden afgeweken voor elk bijzonder geval. Bijvoorbeeld: weekendouder + helft vakanties + woensdagnamiddagen: 18 % – 82 % verhouding (verblijfsgebonden en verblijfsverstijgende kosten samen genomen).

8. De gezinsbijslag

8.1. Algemeen

Het Vlaams decreet van 27 april 2018³ bepaalt de toelagen in het raam van het gezinsbeleid. Het volledige bedrag van de gezinsbijslag voor het betrokken aantal kinderen wordt in dit vakje vermeld. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft daarentegen de federale wetgeving inzake de kinderbijslag van kracht.

De rekenmodule wijst het bedrag van de kinderbijslag/het groeipakket automatisch toe aan de zgn. onderhoudsgerechtigde ouder. In voorkomend geval (bv. bij een gelijk verdeeld verblijf) zal de berekening uiteindelijk mogelijk aangeven dat een gedeelte van het aldus ontvangen kindergeld moet doorgestort worden aan de andere ouder. Dit is het geval indien de rekenmodule een negatieve uitkomst geeft (dat negatieve bedrag is het deel van de gezinsbijslag dat aan de andere ouder moet doorgestort worden).

Dit laatste verdient de voorkeur boven een werkwijze waarbij het kindergeld aan de ene ouder zou worden toebedeeld, die vervolgens een onderhoudsbijdrage aan de andere ouder zou betalen.

Ingeval de onderhoudsbijdrage slechts over een aantal kinderen gaat, maar er meerdere kinderen (ook van een derde ouder) in het gezin van de gezinsbijslagontvanger wonen, verdient het de voorkeur om rekening te houden met het geheel van de gezinsbijslagen en dat bedrag vervolgens te delen door het geheel van het aantal kinderen. Volgens het federale systeem van de kinderbijslag (alle kinderen geboren vóór 1 januari 2019) varieert het bedrag immers naargelang de plaats in de rij, terwijl alle ontvangen gezinsbijslagen normalerwijze in even grote mate voor elk kind gebruikt worden. De hogere bijdragen voor jongere kinderen worden overigens alleen maar toegekend omdat er ook oudere kinderen zijn.

8.2. Verhoogde gezinsbijslag

De werkgroep gaat akkoord met de opsplitsing van de gewone en de verhoogde gezinsbijslag voor zover deze verhoging gegrond is op de ondersteuning van de hulpbehoevende ouder.

De rekenmodule bevat een afzonderlijke rubriek ‘verhoogde kinderbijslag – armoedebestrijding’ waarin het verhoogde gedeelte van de gezinsbijslag kan ingevuld worden, zodat dit automatisch meegeteld wordt bij het inkomen van de hulpbehoevende ouder.

3. Decr.VI. 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, BS 31 juli 2018, i.w.tr. 1 januari 2019.

Toelichting bij de rekentool-Hobin

Onder de rubriek 'kindergeld aan OG' dient men dan enkel het bedrag van de gewone gezinsbijslag in te vullen.

Deze opsplitsing heeft een grote impact en is rechtvaardig.

Voorbeeldberekening:

- vader is ambtenaar (2200 EUR netto per maand);
- moeder is invalide (1250 EUR netto per maand);
- 2 kinderen in weekend-(+woensdag)regeling (vrouw 82 % bijdrage in natura – man 18 % bijdrage in natura);
- moeder ontvangt groeipakket van 500 EUR per maand (342 EUR gezinsbijslag + 158 EUR verhoging wegens ziekte);
- Als totale kinderkost wordt genomen: 930 EUR per maand.

Naargelang de gehele ontvangen gezinsbijslagen of de opsplitsing ervan in enerzijds "bijkomende inkomsten moeder" en anderzijds "gewone kinderbijslag" in rekening worden gebracht, varieert de onderhoudsbijdrage op basis van de rekentool als volgt:

- ingeval de gehele gezinsbijslag in rekening wordt genomen: vader betaalt slechts **53 EUR/maand/kind** $((930 - 500) \times 64 \%) - (18 \% \times 930) = 275,20 - 167,40 = 107,80 = 53 \text{ EUR}$;
- na de opsplitsing van 158 EUR (extra inkomsten moeder) en 342 EUR (basis kindergeld): vader betaalt **96 EUR/maand/kind** $((930 - 342) \times 61 \%) - (18 \% \times 930) = 358,68 - 167,40 = 191,28 = 96 \text{ EUR}$.

Besluit: de wijze waarop de verhoging van de gezinsbijslag in het kader van armoedebestrijding in rekening wordt gebracht kan in voornoemd voorbeeld een enorm verschil in onderhoudsbijdrage betekenen, gaande van 53 EUR per kind per maand tot 96 EUR per kind per maand.

9. Fiscale incidenties

Soms wordt – voor de berekening van de fiscale impact op de te betalen onderhoudsbijdrage – de volgende rekenkundig foutieve redenering gehanteerd:

Een onderhoudsbijdrage van 40 EUR per maand per kind (2 kinderen) is fiscaal aftrekbaar voor 80 %: "ouder 1" (die in dit voorbeeld aan 45 % belast wordt) zal dus eigenlijk in werkelijkheid maar ongeveer 26 EUR per maand moeten betalen door fiscale recuperatie, reden waarom de onderhoudsbijdrage verhoogd wordt met bv. 10 EUR per maand tot 50 EUR per maand (het fiscaal voordeel zagezegd weer in evenwicht brengend).

Deze redenering is rekenkundig fout omdat een eventuele teruggave van de belastingen enkel een weerslag heeft op de berekening van de nettomiddelen van die

persoon. Die "ouder 1" die een onderhoudsbijdrage van 40 EUR per maand fiscaal aftrekt (2 kinderen – in totaal: 960 EUR \times 80 % = 768 EUR) zal (aan de belastingschijf van 45 %) 346 EUR per jaar via de fiscus recupereren, waardoor zijn/haar netto gemiddeld maandinkomen slechts met bijna 29 EUR stijgt.

In plaats van bv. 2000 EUR zal "ouder 1" dan ook 2029 EUR gemiddeld per maand verdienen en in plaats van 2400 EUR zal vader bv. 2429 EUR per maand verdienen. De verhouding met de inkomsten van "ouder 2" (die steeds 1600 EUR per maand verdient) zal hierdoor quasi onveranderd blijven:

- 2029 tegenover 1600 blijft 56 % tegenover 44 %;
- 2429 tegenover 1600 blijft 60 % tegenover 40 %.

Hoger hebben we gezien dat deze veeleer beperkte stijging van het inkomen geen echt grote impact heeft op de uiteindelijk berekende onderhoudsbijdrage.

Toch heeft elke onderhoudsbijdrage wel degelijk een fiscale impact. Het is evenwel zeer moeilijk om zelf de nodige berekeningen te maken, overeenstemmend met een nog ongekende werkelijkheid.

De werkgroep acht het dan ook niet aangewezen om met een standaard fiscaal voordeel te werken dat ingevuld kan worden in de rekentool.

Elke berekening zal steeds aanleiding vormen voor een herberekening (nl.: het fiscaal voordeel wordt bij het inkomen geteld, waardoor de berekening van de onderhoudsbijdrage iets hoger uitvalt, waardoor het bij het inkomen getelde fiscaal voordeel weer iets hoger wordt, ...).

Bovendien zal het fiscale voordeel bij de onderhoudsplichtige ouder in het merendeel van de gevallen geen erg grote impact hebben op het uiteindelijke resultaat. Om echt door te wegen op het uiteindelijke resultaat moet de verhouding tussen de wederzijdse middelen immers sterk wijzigen.

Bij ouders met heel hoge inkomsten en ook hoge onderhoudsbijdragen kan het dus wel nuttig zijn rekening te houden met het fiscale voordeel, hoewel de exacte berekenbaarheid moeilijk blijft.

Gelet op het voorgaande gaat de werkgroep akkoord om bij de berekening van de onderhoudsbijdragen abstractie te maken van de fiscale impact ervan, **TENZIJ** partijen zelf de nodige informatie aanreiken die het mogelijk maakt een berekening te maken.

Wanneer partijen geen fiscaal rekenmodel of andere concrete gegevens aanreiken die het mogelijk maken de fiscale impact van de aftrekbaarheid van de onderhoudsbijdragen bij de onderhoudsplichtige te berekenen, kan de rechter – bij gebrek aan de nodige gegevens – met deze fiscale impact dan ook geen rekening houden.

Ingeval de ouders pas recent uit elkaar zijn gegaan kan het overigens ook zo zijn dat de impact van de fiscale aftrekbaarheid van de onderhoudsbijdragen bij de onderhoudsplichtige ouder wordt gecompenseerd door het inkomstenverlies ingevolge het niet meer ten laste zijn van de kinderen bij deze ouder, zodat hiervan abstractie moet worden gemaakt bij de berekening van de onderhoudsbijdragen.

10. Algemeen besluit

Het is het streven dat deze rekentool op grote schaal gebruikt wordt in standaardzaken.

Enkel op deze wijze zal een zekere uniformiteit en voorspelbaarheid ingang kunnen vinden.

Hoewel tal van Nederlandstalige familierechters meegewerkt hebben aan de verfijning van het rekenmodel, wordt benadrukt dat de publicatie van deze rekenmodule geen enkele familierechter verbindt om in een concreet voorgelegde zaak ook daadwerkelijk met deze rekenmodule te werken.

Alleszins zal, zelfs indien de rekenmodule in een welbepaalde zaak niet gebruikt wordt, het debat ter terechtzitting vooruitgeholpen worden door de partij en op zijn minst toe te staan te beargumenteren waarom het in hun specifieke situatie niet wenselijk is om met deze rekentool te werken.

Het is ten slotte het streven om deze rekentool jaarlijks na te kijken – en zo nodig aan te passen – om zo snel mogelijk tot een algemeen aanvaarde en voorspelbare berekeningsmethode te komen. Niet alleen is het belangrijk dat de onderhoudsbijdrage correct berekend wordt (een te lage bijdrage brengt de onderhoudsgerechtigde in de problemen en een te hoge de onderhoudsplichtige, welke laatste op zijn beurt dan weer geneigd zal zijn om sowieso een uitgebreidere verblijfsregeling na te streven), het is ook belangrijk dat iedereen (elke advocaat, elke bemiddelaar en elke ouder) deze berekening op termijn zelf kan uitvoeren, om op die wijze allerlei nutteloze gerechtelijke procedures te vermijden.

Vandaag is de rekentool die door de werkgroep familierechters gebruikt wordt nog niet meer dan een Excelrekenblad met diverse formules. Er wordt wel werk gemaakt van een publieksvriendelijke rekenmodule (mogelijk in de vorm van een *app*) die het mogelijk moet maken dat elke ouder zelf zal kunnen nagaan wat een rechter mogelijk in zijn/haar situatie zou kunnen beslissen op het vlak van de financiële regeling voor kinderen, in die mate dat zijn/haar situatie min of meer overeenstemt met een standaard-situatie. Dit laatste zou bovendien ook los van tegenstreekelijke procedures buitengewoon nuttig kunnen zijn, bv. voor alle echtscheidingen door onderlinge toestemming.

Alleszins zal jaarlijks worden nagegaan of er een consensus bestaat in de *ad-hoc*-werkgroep familierechters om de gehanteerde standaardberekeningsmethode aan te passen.

Mededelingen

Kritiek op de toerekening van de gezinsbijslagen bij de berekening van kinderalimentatie

Arvid DE SMET
Advocaat Balie Gent

Eind 2019 heeft Eerste Voorzitter van het hof van beroep te Antwerpen Rob Hobin in dit tijdschrift zijn rekentool voor kinderalimentatie voorgesteld en uitgelegd. Deze tool is ontworpen door (Nederlandstalige) familierechters en is – als enige – gratis online beschikbaar voor alle burgers.¹ De rekenmodule is op 10 september 2020 voorgelegd aan het grote publiek om ze uitgebreid te testen. Rob Hobin voorspelde dat zijn publicatie in T.Fam. aanleiding zou geven tot nieuwe opmerkingen en kritiek.² Hieronder formuleert advocaat Arvid De Smet zijn kritiek op de toerekening van de gezinsbijslagen bij de berekening van kinderalimentatie, een werkwijze die terug te vinden is in meerdere calculators, waaronder de rekentool-Hobin. Daarna volgt een repliek van Eerste Voorzitter Hobin, die betoogt dat de optelling van het bedrag van de gezinsbijslag bij het inkomen resulteert in een verdoken uitkering van persoonlijk onderhoudsgeld tussen ouders. We sluiten af met een dupliek van advocaat De Smet die dit cijfermatig tegenspreekt, maar wel voorstander is van een geldelijke compensatie voor een onevenwicht in de uitvoering van de ouderlijke plicht in natura.

De redactie meent met de publicatie van deze drie korte bijdragen³ het maatschappelijke debat over de beste uniforme en voorspelbare berekening van kinderalimentatie in België te kunnen voeren.

1. De Belgische rechtspraak en rechtsleer poogt al enkele decennia om eenvormigheid te brengen in de berekening van het bedrag van de kinderalimentatie. Voorlopig is dit nog niet gelukt. Ondanks de verdienstelijke pogingen van meerdere actoren om de berekening te objectiveren, lijkt er nog geen algemene consensus te zijn over de wijze van berekening. Wel zijn de elementen waar eensgezindheid over bestaat, al meer dan tien jaar opgenomen in de wet, meer bepaald in de artikelen 203 en 203bis BW.

2. Roland Renard was de eerste die op basis van onderzoek naar de gemiddelde kost van een kind, met

als correlatief gegeven het gezamenlijk beschikbaar inkomen van beide ouders, tot een berekeningsprincipe kwam, dat aan de basis lag van meerdere rekenmethodes.

De methode-Renard is dan ook in die context te begrijpen: de gemiddelde kostprijs van een kind statistisch bekeken. Door de aard van de benadering bekomt men statistisch relevante resultaten en een resultaat dat de *gemiddelde* kost van een kind betreft.

In zo'n statistische benadering dient de aandachtige gebruiker te beseffen dat het statistische gemiddelde representatief zal zijn voor statistisch relevante gevallen. De modale Belgische vrouw schenkt het leven aan 1,64 kinderen⁴, die behoudens de gewone kinderziektes, geen handicaps of bijzondere behoeftestructuren vertonen.

Deze statistische benadering houdt ook in dat het daaruit bekomen gegeven de totaalkosten van de kinderen betreft, lees: inclusief de "buitengewone kosten". Indien abstractie moet worden gemaakt van de buitengewone kosten, dienen de bekomen resultaten te worden gecorrigeerd.

Evenzeer heeft het gebruik van statistisch relevante gegevens tot gevolg dat de toepassing ervan in *buitenmodale gevallen* tot aberrante (lees: vaak onbillijke) resultaten leidt. Hoe verder de concrete situatie ligt van de mediaan, hoe minder toepasselijk.

Bij *kroostrijke gezinnen* kan dit bij ongewijzigde toepassingsmodaliteiten tot onmogelijke resultaten leiden. In de tabellen van Renard varieert de gemiddelde kost van een kind, afhankelijk van de leeftijd van het kind, tussen 13,7% (pasgeborene) en 28,4% (21-jarige) van het totale gezinsinkomen. Het is dan ook makkelijk in te zien dat de puur mathematische toepassing op gezinnen met grotere kinderlast, tot *onmogelijke* resultaten leidt vanaf meer dan vier oudere kinderen, vermits het gecumuleerde totaal dan boven de 100% van het gezinsbudget uitkomt.

3. In de alimentatiecalculator (*alimentatie-online.be*) die de auteur van dit editoriaal in 2007 ontwikkelde werd dit probleem ondervangen door de toepassing

1. <https://alimentatie-rekentool.firebaseio.com/introduction>.

2. R. HOBIN, "Onderhoudsbijdragen voor kinderen – een rekenkundige benadering voor rechtspractici", *T.Fam.* 2019, (266) 267.

3. Anders dan de doctrinebijdragen en annotaties bij rechtspraak, werden deze kritiek repliek en dupliek niet onderworpen aan de dubbele peer review. De ingenomen standpunten mogen enkel aan de auteurs worden toegeschreven.

4. Het vruchtbaarheidscijfer voor België bedroeg in 2017 1,64 kinderen per vrouw (bron: www.statbel.fgov.be).

Toerekening gezinsbijslagen bij berekening kinderalimentatie

van het economische begrip “de marginale kost van een kind”.

De aanname daarbij is dat de bijkomende kost van elk nieuw kind anders is, en doorgaans lager dan de kost van het voorgaande kind. Op dit principe zelf lijkt weinig kritiek te bestaan. De kwantificering ervan kan wel tot discussies aanleiding geven. Dit correctieprincipe op de resultaten is dan ook niet meer dan dat: een geraamde correctie op statistische gemiddelden.

4. De *Gezinsbond* verspreidt al jarenlang een calculator die in afwijking van de methode-Renard uitgaat van twee correctieve elementen, namelijk de bedragen van de gezinsbijslagen en het leefloon.

Het voornaamste punt van kritiek dat ik onder de aandacht wil brengen, is de toepassing van het correctief van de gezinsbijslagen (onder welke noemer dan ook: groeipakket, kindergeld, gezinstoeslag, sociale toeslag, ...).

Het is belangrijk te beseffen vanuit welke ideologische visie de *Gezinsbond* ageert. De *Gezinsbond* beschouwt de gezinsbijslag als een overheidstegemoetkoming die de kost van de kinderen moet dekken. Dit is dus volgens de *Gezinsbond* een doelgebonden tegemoetkoming, die enkel zou moeten uitgegeven worden voor de (rechtstreekse) kosten van de kinderen. Daarbij ijvert de *Gezinsbond* al decennialang tevergeefs om deze tegemoetkomingen *kostendekkend* te maken.

In de praktijk komen deze overheidstegemoetkomingen bij samenleven echter in het globale gezinsbudget terecht, en in geval van relatiebreuk meestal in het netto besteedbare budget van één ouder (veelal de moeder).

Deze gezinsbijslagen worden dan in de methode van de *Gezinsbond* toegerekend op de bekomen gemiddelde kost van de kinderen. In de visie van de *Gezinsbond*, en de calculators die in haar kielzog zijn ontwikkeld en verfijnd (de Pareto-simulator, de methode-Hobin, ...), zou de overheidstegemoetkoming de *bruto* kinderkosten reduceren tot *netto*-kosten.

Dit is m.i. een fundamenteel verkeerde opvatting, die, zoals verder cijfermatig wordt aangetoond, tot onbillijke resultaten leidt in het nadeel van de ontvanger van de gezinsbijslagen.

5. Het is mijn overtuiging dat de overheidstegemoetkoming een impact heeft op de *activazijde*, maar niet op de *passivazijde* van de vergelijking.

Deze tegemoetkomingen hebben tot gevolg dat het besteedbare budget van het gezin verhoogt, en dus de draagkracht. Ze hebben eveneens tot gevolg dat zij moeten worden toegerekend aan de ontvanger ervan om de onderlinge verhouding in de samengevoegde middelen van de respectieve ouders te bepalen. Tot zover de eensgezindheid.

Het feit gezinsbijslagen te ontvangen, geeft de ontvanger ervan wel meer middelen, echter *niet* minder kosten.

De toerekening van gezinsbijslagen *op de kosten* is strijdig met artikel 203 BW.

De tekst van artikel 203, § 2 BW houdt in dat de gezinsbijslagen beschouwd moeten worden als een deel van de middelen onder de noemer *roerende inkomsten of alle voordelen* van de ouders. Elke ouder moet naar evenredigheid van zijn aandeel in deze samengevoegde middelen bijdragen in het onderhoud van het kind (art. 203bis, § 1 BW).

6. Een abstract voorbeeld hierna moet illustreren wat de wetgever beoogt.

Stel:

- 1) moeder heeft een beroepsinkomen van 50 en een gezinsbijslag van 50, samen 100 aan middelen;
- 2) vader heeft een beroepsinkomen van 100, en verder niets, dus ook 100 aan middelen;
- 3) Er zijn twee kinderen, met een geraamde totaal-kost samen van 50, hetzij samengenomen 25% van de totale middelen.

De onderlinge verhouding van de middelen bedraagt dus elk de helft, een perfect evenwichtige situatie. In een regime van verblijfsco-ouderschap is er geen aanleiding tot wederzijdse onderhoudsbijdrage.

In een situatie waarbij de kinderen slechts 25% van de tijd bij vader verblijven, en 75% van de tijd bij moeder, dient een correctief te worden toegepast inzake het verblijf.

Doordat de moeder alsdan 75% in natura betaalt, en vader slechts 25%, dient vader een alimentatiebijdrage van 25% van de kosten te voorzien om naar evenredigheid bij te dragen ($25 + 25 = 75 - 25$).

⇒ 25% van 50 is 12,5. Dus vader moet 12,5 extra als onderhoudsbijdrage betalen.

In de visie van de *Gezinsbond*, daarin gevolgd door de *Pareto-simulator* en de rekentool-*Hobin*, zou men van de totaalkost van de kinderen vooreerst de overheidstoelage dienen af te trekken, om het saldo dan evenredig te verdelen.

In het concrete geval hierboven geschetst, betekent dit dat de netto-kost van de kinderen alsdan $50 - 50 = 0$ bedraagt. Dit zou betekenen dat 25% van 0, ook 0 is. Resultaat van dergelijke rekenmethode: vader moet 0 euro betalen voor de kinderen, ook in geval van hoofdverblijf bij moeder van (75%) en secundair verblijf bij de vader (25%).

Deze methode zou tot gevolg hebben dat moeder eigenlijk de helft van haar beschikbare middelen besteedt aan de kinderen, en vader geen van zijn beschikbare middelen, aangezien deze berekeningsmethode de kost van de kinderen beschouwt als volledig gedekt door de overheidstegemoetkoming. Meer nog, als men de cijfers zoals hierboven invoert in de rekentool-*Hobin*, bekomt men een resultaat dat moeder nog een gedeelte van de kinderbijslag zou moeten doorstorten aan vader op grond van de verblijfsregeling.

Mededelingen

Deze mathematische verduidelijking illustreert waarom door rechtspractici de resultaten van de te betalen onderhoudsbijdrage van – veelal de vader – berekend door de methode-*Hobin* als “te laag” worden ingeschat.

Het aldus bekomen resultaat is dan ook *fundamenteel* onjuist en *strijdig* met de bepalingen uit artikel 203 BW, inzonderheid de vereiste dat beide ouders *naar evenredigheid van hun aandeel in de samengevoegde middelen* dienen bij te dragen in de kosten van de kinderen.

Toerekening gezinsbijslagen bij berekening kinderalimentatie

Repliek op de kritiek van mr. Arvid De Smet inzake de toerekening van de gezinsbijslagen bij de berekening van kinderalimentatie

Rob HOBIN

Familierechter in hoger beroep, Eerste Voorzitter hof van beroep Antwerpen

INHOUD

Rekenkundige verklaring waarom de bijtelling van de kinderbijslag bij de middelen eigenlijk neerkomt op een verdoken persoonlijk onderhoudsgeld

221

1. Advocaat De Smet houdt een pleidooi om de kinderbijslag / het groeipakket niet te implementeren op de kinderkost, maar bij te tellen bij het inkomen van de ouder die de gezinsbijslag ontvangt.

Deze keuze is evenwel niet neutraal. Hieronder wordt aangetoond dat de optelling van het bedrag van de gezinsbijslag bij het inkomen resulteert in een verdoken uitkering van persoonlijk onderhoudsgeld, en dus het wettelijke kader van de kinderalimentatie niet alleen overschrijdt, maar er ook strijdig mee is.

2. In eerste instantie moet erop gewezen worden dat *de wetgever* ervoor geopteerd heeft om een solidariteit te organiseren tussen beide ouders voor wat betreft het onderhoud van de kinderen, in die zin dat ook de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.

Dat blijkt duidelijk uit artikel 203, § 1 BW, waarin bepaald wordt dat de ouders naar evenredigheid van hun middelen dienen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, de gezondheid, het toezicht, de opvoeding, de opleiding en de ontplooiing van hun kinderen. In paragraaf 2 van dit artikel (met kruisverwijzing in art. 1321, § 1, eerste lid, 1° Ger.W.) wordt uitgelegd dat met middelen alle beroepsinkomsten, roerende en onroerende inkomsten van de ouders, alsook alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen wordt bedoeld.

Anderzijds wordt in artikel 1321, § 1, eerste lid, 1° en 5° Ger.W. een duidelijk onderscheid gemaakt tussen enerzijds de middelen (1°) en anderzijds (5°) “*het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid*” (tekst Vlaams decreet) of “*het bedrag van de kinderbijslag*” (federale tekst).

Waar een lezing van artikel 203, § 1 BW eventueel nog zou kunnen doen twijfelen over de vraag of de kinderbijslag al dan niet bij de middelen moet worden opgeteld, geeft de lezing van artikel 1321 Ger.W. hierover uitsluitsel: het bedrag van de kinderbijslag is een andere – verplichte – parameter dan het bedrag van de middelen van elke ouder. In de rekentool wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de kinderbijslag *sensu strictu* en de verhoging wegens armoedebestrijding (zie *infra* nr. 10).

Rekenkundige verklaring waarom de bijtelling van de kinderbijslag bij de middelen eigenlijk neerkomt op een verdoken persoonlijk onderhoudsgeld

3. De bedoeling van de wetgever was duidelijk dat de ouders naar evenredigheid zouden bijdragen in het onderhoud van hun kinderen, wat erop neerkomt dat de meest bemiddelde ouder in verhouding meer moet bijdragen in dat onderhoud dan de minst bemiddelde ouder.

4. Een rekenkundig neveneffect hiervan is dat, indien elke ouder verhoudingsgewijs evenveel bijdraagt in het onderhoud van de kinderen, de uiteindelijke verhouding tussen de resterende middelen van elke ouder steeds even groot moet blijven. Indien immers, nadat de kinderkosten betaald zijn, zou blijken dat de verhouding tussen de resterende middelen van de ouders gewijzigd is, overstijgt de regeling van de wederzijdse bijdragen in het onderhoud van de kinderen, de loutere beoordeling van het levensonderhoud van de kinderen, en wordt er ook ingegrepen in de persoonlijke financiële verhoudingen tussen de ouders.

5. Dit wordt op volgende eenvoudige wijze rekenkundig uitgelegd: als vader over 70% van de samengevoegde middelen beschikt en moeder over 30% van de samengevoegde middelen, moet vader voor 70% instaan in het onderhoud van de kinderen en moeder voor 30%. Nadat de kost van de kinderen aldus verhoudingsgewijs voldaan is, blijft de verhouding tussen de resterende middelen 70% in hoofde van

Mededelingen

vader en 30% in hoofde van moeder. Als moeder en vader – ná de verrekening van het onderhoud van de kinderen – plots even veel restmiddelen zouden overhouden (bv: vader en moeder beiden 50% van de restmiddelen), wil dat zeggen dat er niet alleen een regeling voor de kinderen getroffen werd, maar dat er ook een (verdoken) persoonlijk onderhoudsgeld aan moeder werd toebedeeld. Dat laatste was nooit de bedoeling van de wetgever.

6. Indien de kinderbijslag wordt opgeteld bij het inkomen van de moeder (berekenningswijze De Smet), wordt bv. volgend resultaat bereikt:

- Parameters:
- Moeder verdient netto 1.600 euro (= 40%)
- Vader verdient netto 2.400 euro (= 60%)
- Het bedrag van het groeipakket voor 3 kinderen bedraagt 620 euro
- De kinderen verblijven in een regime van gelijkmatig verdeeld verblijf (verblijfsco-ouderschap)
- De totale kinderkost voor de 3 kinderen = 1.750 euro per maand.

Volgens De Smet zou het bedrag van 620 euro bij het inkomen van moeder opgeteld moeten worden.

Dat betekent dat moeder een inkomen zou hebben van 2.220 euro en vader een inkomen van 2.400 euro. Indien dit gedaan wordt, dan geeft de rekentool die mijn naam draagt aan dat vader nog 34 euro per maand aan moeder moet betalen als onderhoudsbijdrage voor de drie kinderen samen.

Beide ouders dragen evenveel bij in natura: elk de helft van de totale kinderkost, dus 875 euro per maand.

De restmiddelen van moeder bedragen dan: $1.600 + 620 - 875 + 34 = 1.379$ euro

De restmiddelen van vader bedragen dan: $2.400 - 875 - 34 = 1.491$ euro

Het totaal van de restmiddelen (ná regeling van de kinderkost) bedraagt dan: 1.379 euro + 1.491 euro = 2.870 euro.

Verhoudingsgewijs houdt moeder dan 48% over van de restmiddelen (1.379 op 2.870) en vader 52% (1.491 op 2.870), terwijl de verhouding oorspronkelijk 40% vs. 60% was.

Deze wijze van berekening grijpt dan ook in in de verhouding tussen de persoonlijke inkomsten van de ouders. Het komt er dus eigenlijk op neer dat er – ná regeling van de kinderkost – een verschuiving van de middelen van vader naar de middelen van moeder gaat. Eigenlijk gaat het in dat geval dan om een verdoken persoonlijke onderhoudsuitkering van vader aan moeder. Dit was uiteraard nooit de bedoeling van de wetgever.

7. Indien daarentegen de kinderbijslag wordt aangewend waarvoor ze dient, namelijk het onderhoud van de kinderen, en hierop ook wordt toegerekend, blijven de verhoudingen steeds behouden:

– De parameters blijven hetzelfde als hierboven.

Volgens de rekentool wordt het bedrag van 620 euro kinderbijslag aangerekend op de totale kinderkost (exclusief buitengewone kosten).

Dat betekent dat, hoewel de kinderkost 1.750 euro bedraagt, beide ouders samen nog slechts het saldo van ($1.750 - 620 =$) 1.130 euro moeten financieren.

Beide ouders dragen ingevolge het gelijkmatig verdeeld verblijf evenveel bij in natura: elk 875 euro per maand, maar gelet op het feit dat vader 60% van de middelen heeft en moeder slechts 40%, moet er een verrekening komen die deze verhoudingen respecteert.

De rekentool wijst uit dat het kindergeld (620 euro) naar moeder gaat, maar dat moeder hiervan 197 euro moet doorstorten aan vader. Zijzelf houdt dus 423 euro over.

De restmiddelen van moeder bedragen dan: $1.600 + 620 - 875 - 197 = 1.148$ euro

De restmiddelen van vader bedragen dan: $2.400 - 875 + 197 = 1.722$ euro

Het totaal van de restmiddelen (ná regeling van de kinderkost) bedraagt dan: 1.148 euro + 1.722 euro = 2.870 euro.

Verhoudingsgewijs houdt moeder dan 40% over van de restmiddelen (1.148 op 2.870), en vader 60% (1.722 op 2.870).

Deze berekeningswijze zorgt er dus voor dat:

- vader – na volledige verrekening – verhoudingsgewijs meer betaalt dan moeder in het onderhoud van de kinderen, nl. 678 euro, terwijl moeder “maar” 452 euro moet betalen;
- dezelfde middelenverhouding tussen de ouders behouden blijft, zowel vóór als ná de verrekeningen in het kader van het onderhoud van de kinderen.

Besluit: de toerekening van de kinderbijslag op de kinderkost is de enige mogelijke rekenwijze in overeenstemming met de wet, en waarbij er geen sprake is van het op verdoken wijze binnensmokkelen van een persoonlijke onderhoudsuitkering van vader aan moeder.

8. Het gebeurt in tal van bemiddelingen dat ouders besluiten om het bedrag van het groeipakket op

Toerekening gezinsbijslagen bij berekening kinderalimentatie

een *kindrekening* te storten voor de gewone verblijfs-overschrijdende kosten, desnoods aangevuld met een verhoudingsgewijze bijdrage van elke ouder.

Via deze weg staat het vast dat de kinderbijslag enkel wordt aangewend voor werkelijke kosten van de kinderen en niet voor een wijziging van de verhouding tussen de resterende middelen van de ouders. De berekeningswijze De Smet (waarbij een verdoken persoonlijke onderhoudsuitkering gaat naar diegene die de alimentatie ontvangt), zou in dit geval dus sowieso reeds geen effect sorteren.

9. Louter volledigheidshalve moet me nog dit van het hart m.b.t. het specifieke rekenvoorbeeld dat De Smet in zijn tekst aanhaalt. Zijn rekenvoorbeeld gaat ervan uit dat de gezinsbijslag (50) even groot is als de totaal-kost van de kinderen (ook 50). In die (in de werkelijkheid zeer zelden voorkomende) hypothese moet er echter geen kost meer verdeeld worden tussen de ouders: de volledige kinderkost wordt immers door de overheid gedragen. De Smet gaat ervan uit dat vader dan toch nog 12,5 moet betalen... Waarom? Die kinderen hebben (volgens de eigen berekening door De Smet van de kinderkost) immers 0 euro gekost, noch aan moeder, noch aan vader. Dit rekenvoorbeeld toont perfect aan dat de rekenwijze De Smet tot gevolg kan hebben dat de "evenredigheid" van de wetgever verstoord wordt, door op vermomde wijze een persoonlijke uitkering aan de ontvanger van de kinderbijslag binnen te smokkelen, ten belope van 12,5.

10. Toch ben ook ik in sommige gevallen de idee geneegen om een deel van de kinderbijslag op te tellen bij het inkomen in plaats van het aan te rekenen op de kinderkost, en wel in het geval de overheid ervoor kiest om ouders – via de kinderbijslag – bij te staan omdat zij in armoede leven.

De rekentool laat immers toe de kinderbijslag op te splitsen in enerzijds het "oorspronkelijke deel" van de kinderbijslag en in anderzijds het "armoede gerelateerde deel" van de kinderbijslag. Werklozen en zieken krijgen een verhoogde kinderbijslag, niet gemotiveerd door de kinderkost, maar louter geïnspireerd door de relatieve armoede waarin die ouder(s) verkeren (verkeert).

In dergelijke situatie wordt het deel dat bedoeld wordt als armoedebestrijding beschouwd als een onderdeel van "*alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen*" in de zin van artikel 203, § 2 BW en wordt het bij de middelen van die ouder opgeteld.

Op die wijze werd in de rekentool betracht om steeds de bedoeling en de geest van de wet te respecteren: de berekening van onderhoudsbijdragen moet evenredig gebeuren en mag geen verdoken persoonlijke onderhoudsuitkering beogen, maar een verhoging van de kinderbijslag die als enig doel heeft om de armoede van de betrokken ouder te bestrijden, wordt als uitzondering wél bij het inkomen van deze ouder opgeteld in plaats van verrekend met de kinderkost.

Dupliek

Arvid DE SMET
Advocaat balie Gent

1. In een reactie op mijn kritiek op de wijze van toerekening van de gezinsbijslagen bij de berekening van kinderalimentatie betoogt Eerste Voorzitter Rob Hobin hierboven dat zijn methode – *weliswaar slechts een gedeelte van* – de gezinsbijslagen wél in rekening brengt aan de inkomstenzijde (het *armoedegerelateerde* deel).

2. Een toelichting bij deze rekentool, gegeven door de ontwerper zelf¹ leert dat deze module voor een welbepaald gedeelte uitgaat van *brutobedragen* (middelen inclusief de gezinsbijslagen), maar voor een ander gedeelte dan toch *nettobedragen* (middelen exclusief de gezinsbijslagen) aanwendt. Inzonderheid zou de module de *brutomiddelen* (inclusief gezinsbijslagen) aanwenden voor wat betreft de kwantificering van de weging van verdeelsleutel van het verblijf, maar *nettobedragen* voor wat betreft de weging van de middelen. Uit een eerdere toetsing door het Hof van Cassatie² werd reeds het principe gedistilleerd dat beide verdeelsleutels nochtans op *dezelfde basis* dienen te worden toegepast.

3. Eerste Voorzitter Hobin verantwoordt de fundamentele keuze om de gezinsbijslagen niet toe te rekenen op de inkomstenzijde door verwijzing naar de tekst van artikel 1321 Ger.W.. Dit artikel regelt de motiveringsplicht van de bevoegde rechter, waarbij de nodige objectieve – al dan niet gebruikte – elementen dienen te worden vermeld door de rechter, mede in het licht van mogelijke latere wijzigingen. Deze parameters kunnen immers wijzigen na verloop van tijd, dan wel door gewijzigde omstandigheden. Dat de tekst door het Vlaamse decreet gewijzigd werd en afwijkt van de federale tekst heeft louter te maken met de andersluidende benaming van de toelagen.

Uit de tekst van dit motiveringsvereiste uit het *Gerechtigd Wetboek* afleiden dat de kinderbijslagen geen deel zouden uitmaken van de respectieve samengevoegde middelen van de ouders, lijkt deze auteur een

stelling te zijn die indruist tegen de bepalingen uit het *Burgerlijk Wetboek*.

4. In zijn reactie geeft Hobin aan dat de rekening niet zou kloppen ingeval in een gelijkmatig verdeeld verblijf de kinderbijslag zou worden opgeteld bij het inkomen. Er zou dan een *ongewenste* vermogensverschuiving plaatsvinden, die gelijk zou staan aan een verdoken persoonlijk onderhoudsgeld. Jammer genoeg imputeert Hobin in zijn rekenvoorbeeld de resultaten van de eigen calculator op de stelling, zodat zijn resultaat een vertekend beeld geeft³.

5. Er is echter een belangrijk onderscheid te maken tussen de uitvoering van de ouderlijke plichten, en de onderlinge regeling van de kosten die daaruit voortvloeien. De plicht tot ouderlijke zorg naar evenredigheid van de samengevoegde middelen is *niet beperkt* tot de kosten uit artikel 203bis BW, maar dient te gebeuren zowel voor deze kosten als voor “*de huisvesting, het levensonderhoud, de gezondheid, het toezicht, de opvoeding, de opleiding en de ontplooiing*”⁴ van de kinderen.

6. Dat situaties waarbij één ouder significant meer tijd en energie aan de gezondheid, het toezicht, de huisvesting, de opvoeding of de ontplooiing besteedt dan de andere, zouden kunnen leiden tot een financiële compensatie van de andere ouder, wordt daarbij niet als ongewenst of te vermijden uitkomst ervaren, maar is daarentegen volgens mij een rechtstreeks gevolg van dit onderscheid.

In de voorbereidende werken van de wet van 19 maart 2010 is de volgende zienswijze van de staatssecretaris voor Gezinsbeleid terug te vinden:

“Er moet niet alleen rekening worden gehouden met de materiële bijdrage van vaders en moeders, maar ook met hun investering in tijd en energie, opvang, beschikbaarheid van een van de ouders (bijvoorbeeld wanneer een van de ouders, die in het onderwijs werkt, alle verlof- en vakantiedagen wijdt aan zijn

1. R. HOBIN, “Onderhoudsbijdragen voor kinderen – een rekenkundige benadering voor rechtspractici”, *T.Fam.* 2019, (266) 271-272.

2. Cass. 23 juni 2017, *T.Fam.* 2019, 292; Cass. 24 november 2017, *Act.dr.fam.* 2019, 102, noot J.-C. BROUWERS en RTDF 2019, 413;

3. In het aangehaalde voorbeeld waarbij de kinderkost wordt verdeeld tussen de ouders via bv. een kindrekening, bedraagt in de hypothese van toerekening van de kinderbijslag op de inkomstenzijde, het totaal aan middelen van moeder 1.600 + 620 = 2.220 euro, hetzij 48,05% van het samengevoegde gezinstotaal. Vader beschikt met zijn 2.400 euro over 51,95% van het gezinstotaal. De totale kinderkost van 1.750 euro dient dan te worden gedragen als volgt: 840,91 euro door moeder, en 909,09 euro door vader, oftewel respectievelijk 48,05% en 51,95% van deze kost. De financiering van de kindrekening gebeurt dan in deze verhouding. De restmiddelen van moeder bedragen alsdan 2.220 – 840,91 = 1.379,09 euro, en die van de vader 2.400 – 909,09 = 1.490,91 euro, zijnde respectievelijk alweer 48,05% en 51,95% van de resterende middelen. De beweerde verdoken persoonlijke onderhoudsuitkering waarop wordt gealludeerd is dan onbestaande. Wordt er niet met een kindrekening gewerkt, en betaalde elke ouder *de facto* aan derden 875 euro, dan betaalde vader 909,09 – 875 = 34,01 euro te weinig volgens zijn aandeel in de samengevoegde middelen, en moeder 875 – 840,91 = 34,01 euro te veel, zodat er aanleiding is om een (correctief bedrag aan) alimentatie te betalen door vader van 34,01 euro aan moeder om het verschil bij te passen, met bovenstaande restmiddelen tot gevolg.

4. De woorden “gezondheid” en “ontplooiing” waren niet opgenomen in het initiële wetsvoorstel dat leidde tot de wet van 19 maart 2010, maar werden toegevoegd via een amendement (nr. 2 van mevr. Nyssens, *Parl.St.* Kamer 2008-09, nr. 52-899/2, 2).

Toerekening gezinsbijslagen bij berekening kinderalimentatie

kinderen om de andere ouder in staat te stellen te gaan werken en de kinderen niet voortdurend stages te doen volgen; of een ouder die zich uitsluitend met het medische aspect van een ziekte en/of handicap van een kind bezighoudt, met alle tijd en energie die daarvoor nodig is”⁵

Als het opzet van een calculator erin bestaat om enkel de kosten die aan derden moeten worden betaald onderling te verdelen, zonder meer, dan is de gebruikte methodiek objectief hanteerbaar. De calculator zal er dan één zijn in uitvoering van artikel 203bis BW. Is het opzet echter om ook de uitvoering “*in natura*” van de ouderlijke verplichtingen uit artikel 203 BW te honoreren naar evenredigheid, dan is de rekenmethode te beperkt. Zich beperken tot de kost die betaald wordt aan derden, is afbreuk doen aan de omvang van de ouderlijke taak.

7. Uiteraard neemt dit niet weg dat de ouders ervoor kunnen kiezen om anders te rekenen en te beslissen in het kader van een onderhandelde of bemiddelde oplossing. Zij kunnen ervoor kiezen – en deze keuze vindt veel aanhang bij verblijfsco-ouderschap – om de gezinsbijslagen op een daartoe bestemde kindrekening

te plaatsen en de (verblijfsoverstijgende) uitgaven voor de kinderen eerst met deze gelden te financieren alvorens zij deze rekening aanvullen in een onderlinge verhouding, bepaald in functie van de samengevoegde middelen.

8. De praktijk leert echter dat de keuze voor het gebruik van een kindrekening méér aanhang vindt bij evenwichtige invullingen van de verblijfsregeling, maar minder ingeval wordt geopteerd voor een hoofdverblijf en een secundair verblijf. Deze praktische voorkeur is m.i. objectief gerechtvaardigd wanneer er een grote feitelijke discrepantie is in de materiële uitvoering van de ouderlijke taken die geen onmiddellijk toerekenbare financiële transactie aan derden inhouden, en dus niet noodzakelijk vervat zitten in het – statistisch bekomen – cijfer betreffende het uitgavenpatroon van de modale ouders.

9. Welke rekenmethode ook wordt gebruikt, zij zal gelden in het licht van de overweging dat het resultaat van de gebruikte methode niet meer mag zijn dan “*een richtsnoer, dat de magistratuur in elk concreet geval vrij moet kunnen hanteren, rekening houdend met billijkheidsoverwegingen.*”⁶

5. Verslag Senaatscommissie, *Parl.St.* Senaat 2009-10, nr. 4-1357/5, 6 (staatssecretaris Melchior Wathelet).

6. MvT bij wetsvoorstel (Nyssens c.s.) tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, teneinde te voorzien in een objectieve berekening van de door de vader en de moeder te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, *Parl.St.* Kamer 2007-08, nr. 52-899/1, 13.